

АДЫГЭ

1923-рэ ильэсым
гъэтхалэм
кыщегъэжыгъэу
кыдэклы

МАКЪ

№ 179 (23108)

2024-рэ ильэс
БЭРЭСКЭЖЫЙ
ЮНЫГЪОМ и 25-рэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

6 +

тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU

тихытыу нэклиубгъохэр

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Гупчэм иапэрэ
чэзыу атлупщыгъ

Компаниеу RUSEED игупчэу чылэпхэшлүхэм якыхэхын фэгъэзэгъэщым иапэрэ чэзыу Джэджэ районым кыщызэлуахыгъ. Апшэрэ классым хэхэрэ тыгъэгъэзэ чылапхэхэр мыщ кыщыдагъэклынхэу рахьухь.

Адыгеим икьэбар
аIотэшт

Зэкъош адыгэ шьолъырхэм, Къэбэртэе-Бэлъкъар, Къэрэ-щэе-Черкес республикэхэм ыкли Адыгеим ялгъэпкъ гъэзетхэм яздэлэжьэныгъэ нахь благъэ хьугъэу лгъэкуатэ. «Черкес хэкум» ыкли «Адыгэ псалгэм» яжурналистхэу Аслъаныкъо Мадинэрэ Нэклипыджэ Замирэрэ мы мафэхэм Адыгеим ихьакIэх.

Тхымафэм кыкIоцI республикэм игъэхьагъэхэм защагъэгъозэшт, ицIыф цIэрылохэм, Iэпэласэхэм алукилэщтых,

(ИкIэух я 3-рэ нэклиб. ит).

А. Гусев

Мыщ фэгъэхыгъэ Iофтхьабзэм хэлэжыгъэх АР-м и ЛIышхьэу КъумпIыл Мурат, АР-м мэкъу-мэщымкIэ иминистр-рэу Къуанэ Анзаур, Джэджэ районым ипашэу Андрей Таранухиныр, компаниеу RUSEED ипашэу Марк Гехт.

ГупчакIэм хэгъэгум ичIыгулэжьхэм ящыкIэгъэ чылэпхэшлүхэр алэкигъэхьащтых.

«Непэрэ Iофтхьабзэр компаниеу RUSEED дитилэшт зэдэлэжьэныгъэшхом

иублапIэу зэрэщытым сицыхьэ тель. Республикэми, къэралыгъоми ячIыгулэжьхэр чылэпхьэ лгъэпкышлүхэм лгъэшэу непэ афыщэкIэх. IэкIыб къэралыгъохэм къащыхахырэ чылэпхэшлүхэм афэдэхэр

предприятиякIэм кыдигъэкIынхэ ыльэкIышт. Тэ зэрэтлгъэкIэу компанием Iэпылэгъу тыфэхьушт. ЗилофшIэн республикэм кыщызэлүзыхы, республикэм иэкономикэ зыкьегъэлэтыгъэным зимыльку кыхэзыльхьэ зышIоигъо гъусэгъу

цыхьэшIэгъухэм тигуапэу таделэшт. Бизнесым Iэпылэгъу фэхьурэ системэ дэгъу Адыгеим щызэхэщагъ. Ильэс заулэ хьугъэ инвестициехэмкIэ Лгъэпкъ рейтингым тиреспубликэ апшэрэ чIыплэхэр защиIыгъыр. Адыгеим амалэу илэхэм нахь зыкызылүахыным тапэкли тишъыпкъэу Iоф дэтшIэшт», — кыIуагъ КъумпIыл Мурат.

Адыгеим и ЛIышхьэрэ компанием ипашэрэ гупчэм илофшIэн атлупщыгъ, цеххэмрэ лабораториехэмрэ кызызапплыхьагъэх. Чылапхэхэм якъэхьыжынкIэ ищыкIэгъэ амалхэр зэкIэ заводым щызарахьащтых. Апэрэ лгъэхьаным ильэсым кыкIоцI чылэпхьэ тонн мини 5-м нэс, ьужкIэ тонн мини 10-м нэс мыщ кыщахьыжышт. ПстэумкIи хэгъэгум шапхьэрэ тыгъэгъазэм ипроцент 25-рэ ар зэрэхьурэр къэлэгъэн фае.

Сырер зымыгъэфыкьошт технологи-ехэр кызыфагъэфедэхэзэ, чылапхэхэр цеххэм къащырагъэкIокIыщтых. Губгъом къыращыжырэ чылапхэхэр зыщаштэшт ыкли зыщаукъэбзышт комплексыр, фотосепараторыр кызыфагъэфедэщтых, хьацIэ-пIацIэхэр ямыIэнхэм пае ахэм щэнаутхэр акIагъэчъыщтых. Ильэсыр имыкIызэ, гупчэм ыкIуачIэ изэу Iоф езыгъэшIэн зыльэкIышт оборудованиер агъэуцушт. Чылэпхэшлүхэр кызыщыхахьшт гупчэм илофшIэпIэ чIыпIэ 80-м ехьу кыщызэлүахышт. Республикэм исхэр ары мыщ щылэжьэщтыхэр.

«Чылэпхэшлүхэр кызыщыхэтхышт гупчэр

(ИкIэух я 2-рэ нэклиб. ит).

Гупчэм иапэрэ чэзыу атлупщыгь

(Икляух).

кызырээлутхыгьэр чылэпхэкьэгьэкл кластер Адыгеим щызэхэщэгьэнымклэ апэрэ лъэбэкьоу хьугьэ. Чылэпхэшлүхэм якыхэхын тегьэпсыхьэгьэ научнэ проектхэм япхырыщынклэ ищыклэгьэ инфраструктурэр мыщ щыдгьэпсышт. Кыхьащт ильэсым агробiotехнопаркэу

кызылутхыщтым шлэныгьэлэжьхэм чылэпхэ лъэпкышлүхэм якыхэхын лоф щыдашлэн альэкьышт. Мэкьу-мэщым хэхьоныгьэ езыгьэшлүшт Федеральнэ научнэ-техническэ программэм диштэу мыщ проектхэр шагьэцэкьэщтых. Хэгьэгуи гьомылапхэхэр фикьунхэм джарэуштэу тэри тилахь хэтшлхьащт. 2030-рэ ильэсым нахь пасэу тыгьэгьээ

А. Гусев

чылапхьэу тыхэгьэгу ищыклэгьэщтым ипроцент 75-р кьэхьыжьыгьэным ащ тыкызырээфищэщтым сицыхьэ тель», — кылуагь компаниеу RUSEED ипашэу Марк Гехт.

2025-рэ ильэсым гупчэм фитотроннэ комплекс кышызэлуахынэу рахьухьэ. Технологии пэрытхэм яшлуагьэклэ тыгьэгьээ чылэпхэ лъэпкышлүхэр фэдитлүклэ нахь пасэу мыщ кыщагьэклэ альэкьышт. Ильэси 3 – 6-м нэс джи ащ пэлухьащтыр. Фитотроннэ комплексым

игьэпсын пае компанием сомэ миллиардым ехьурэ инвестициехэр кытлупщыщтых.

Республикэм ипашэхэм зээгьыныгьэ зэрадишлэгьэм тетэу агропромышленнэ комплексым лоф щызышлэщтхэм ягьэхьазырын пае мы предприятием Адыгеим иапшэрэ еджаплэхэм зэдэлэжьэныгьэ адырилэщт, джырэ шапхэхэм адиштэрэ технологиехэр республикэм щыгьэфедэгьэныхэмклэ ищыклэгьэ амалхэр зэрихьащтых.

АР-м и Лышхьэ ипресс-кьулыкьу кьытыгьэ кьэбархэмклэ ЛЫШЭ Саныет.

Клэлэеджэклэо миным ехьу хэлэжьагь

Урысые клэлэцыкьу гупчэу «Орленок» зыфилорэм щызэхэщэгьэ шлэныгьэ лекциеу «Математика погони на электросамакате» зыфилорэр клэлэеджаклохэм ашлогьэшлэгьоныгь.

Шлэныгьэхэмклэ Урысые академием хэтэу, зэлашлэрэ шлэныгьэлэжьэу Алексей Савватеевым кьытыгьэ лекцием нэмыкьлэу академием ипрофессорэу, хэушхьафьыкьыгьэ отделым ипашэу Дмитрий Вибэ ныбжыкьлэхэм лъэныкьо зэфэшхьафхэмклэ гуцылэгьу афэхьугь. Адыгэ кьэралыгьо университетым зэхихэрэ шлэныгьэм и Фестиваль кьыдыхэллытагьэу ар кьуагьэ. Ныбжыкьлэ миным ехьу хэлэжьагь.

— **Фестивальр анахь гьэшилэгьон ыкли мэхьанэ ин илэ зышлэрэр зэлашлэрэ шлэныгьэлэжьхэм ныбжыкьлэхэр нэлуасэ зэрафэхьухэрэр,**

ахэм ялекциехэм ядэлунхэ амал зэрялэр ары. Ятфэнэрэ фестивалым хэлажьэхэрэм Алексей Савватеевыр ыкли Дмитрий Вибэ нэлуасэ, гуцылэгьу афэхьугьэ, — кылуагь Адыгэ кьэралыгьо университетым иректорэу, проектэу «Наука вокруг» зыфилорэм ипашэу Мамый Даутэ.

Алексей Савватеевым хьисапыи епхыгьэ лъэныкьохэр ыкли джэгуклэхэм ятеориехэр зэхефых. Фестивалым хэлажьэхэрэм апае хэушхьафьыкьыгьэ лекциеу «Математика погони на элек-

тросамокате» зыфилорэр афызэхигьэуцагь. Дмитрий Вибэ илекцие космическэ щынэгьончэным фэгьэхьыгь. Астеройдхэм якьефэхын ыкли тыгьэр лъэшыщэу кызырээпсырэм гумэкьыгьохэр кызыдихьынхэ зэрилэкьыщтым ар кьатегушылагь.

Фестивалым кьыдыхэллытагьэу мы мафэм тематическэ площадкэ 40 фэдизмэ лоф ашлагь. Хьисапыи, биологиём, физикэм, астрофизикэм, химиём ыкли IT-м нахь игьэклотыгьэу клэлэеджаклохэр нэлуасэ фэхьугьэ. Ушэтын зэфэшхьафхэм ахэр ахэлэжьагьэ, тыгьэм

исистемэ нэлуасэ фэхьугьэ, цыфым и ДНК агьэнэфагь ыкли нэмыкь лъэныкьохэр зэрагьэшлагьэх. Научнэ кином епхыгьэ лабораторием документальнэ фильмэу «Ковчег» зыфилорэм щеплбьгьэх, Кавказ заповедникым кьыщыкьыхэрэм ыкли псэушхьэу хэххэм нэлуасэ афэхьугьэ. Анахь чанхэр интеллектуальнэ джэгуклэу «Стихий науки» зыфилорэм хэлэжьагьэх.

Адыгэ кьэралыгьо университетым ипресс-кьулыкьу.

Ыпкьлэ хэмыльэу рагьэеджэщтых

Адыгеим хэушхьафьыкьыгьэ дзэ операцием иветеранхэм ыкли ахэм яунагьохэм арысхэм апшэрэ еджаплэхэм ыпкьлэ хэмыльэу ащеджэнхэмклэ фитыныгьэу ялэр кызфагьэфедагь.

Дзэ операцием кьыкьыжьыгьэ ветеранхэм сэнэхьат ыкли зымы емыжэхэу лофшлэплэ чыплэ зэрагьэгьотынымклэ фитыныгьэ ял. Лъэныкьо пстэумкли лэпылэгьу афэхьухэзэ, а лофыгьохэр афызэшлэзыхьхэрэр фондэу «Хэгьэгуи иухьумаклохэр» зыфилорэр ары.

Фондыи исоциальнэ координаторхэм чанэу ялофшлэн зэрагьэцаклэрэм ишлуагьэклэ ветеранхэм ыкли ахэм яунагьохэм арысхэм еджаплэ зэфэшхьафхэм бюджет чыплэхэр ащаратыгьэх. Мыекьопэ кьэралыгьо технологическэ университетым ифакультетэу

«Таможенное дело» зыфилорэм зы нэбгырэ, колледжэу «Синергия» зыфилорэм иотделениеу «Юриспруденцием» — 2, университетэу «Синергием» ифакультетэу «Кьэбарлбьыгьэлэс технологиехэр» зыфилорэм зы нэбгырэ ачлэхьагьэх.

Шьугу кьэдгьэкьыжьын хэушхьафьыкьыгьэ дзэ операцием иветеранхэм ыкли ахэм яунагьохэм арысхэм апае лэпылэгьу зэфэшхьафхэр зэрэщылэхэр. Ахэм афэгьэхьыгьэ кьэбарыр кьэралыгьо фэло-фашлэхэм я Портал ижьугьотэщт ыкли пэлуздыгьэ шьыклэм тетэу зыщышлүтхын шьулэклэщт.

Акьу

Адыгеим икъэбар алотэшт

(Икълух).

зеклоном шьолпырым зызэрэщиушъом-бгъурэм нэлуасэ зыфашышт, илпэгупхэ чыплэхэр зэрагъэлэгъуштых.

Журналистхэм республикэм йофшэныр шамыублэзэ АР-м лъэпкъ йофхэмклэ, йэлыб къэралхэм ащыпсэурэ тилпэкъэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмклэ ыкйи къэбар жьугъэм иамалхэмклэ и Комитет итхьаматэу Шхьэлэхьэ Аскэр йулагъэх. Гъэзетхэм язэдэлэжьэныгъэ мэхьанэ ин зэрлэр ащ ишуфэс гуцылэ кышчы-хигъэщыгъ.

— йофэу ешъухьыгъагъэр дэгъу дэд. Тиреспубликэхэм щылакэу арылпыр, цыфэу арысхэр пшлэнхэмклэ ар амалыш. Гъэшлэгъон дэдэ хуэрэр мэфэклъэзет зэхэтэу, республикышми шапсыгъэхэм яери шъузэкыгъоу кыдэжъугъэкырэр ары. Гъэзетхэр япчъагъэклэ мыбэ дэдэми, лъэпкъым лъыплъэхэрэм ашлогъэшлэгъон, ящыклагъ, — кыыхигъэщыгъ Шхьэлэхьэ Аскэр.

Джащ фэдэу Аслъаныкыо Мадинэрэ Нэклэпыджэ Замирэрэ гъэзетэу «Адыгэмакъэм» щылажъэхэрэм нэлуасэ афэхъугъэх, йофшлэклэ амалэу агъэфедэхэрэмклэ, шыкылау алектлэхэмклэ зэдэгощагъэх, адыгэ журналистикэм илофыгъохэм атегушылагъэх.

Лъэпкъ гъэзетхэм язэдэлэжьэныгъэ илпэс пчъагъэ ыныбжъ. Джи ащ шьошаклэ егъэгъотыгъэныр игъоу лъэпкъ гъэзетхэм яредакторхэм зэдаштагъ ыкйи зэфэкло-зэлъыкыло йофшлэныр Къэрэщэ-Черкес Республикэм щырагъэжъагъ. Шъугу къэдгъэкыжъын, блэкыгъэ мазэм «Адыгэмакъэмрэ» «Адыгэпсалъэмрэ» яжурналистхэу Тэу Замирэрэ Нэклэпыджэ Замирэрэ Черкесскэ тхьамафэрэ щылэжъагъэх. Джи чэзыур Адыгеим кынынэсыгъ.

Нэклэпыджэ Замир — КъБР-м илпэпкъ гъэзетэу «Адыгэпсалъэм»

ижурналист, АР-м изаслуженнэ журналист:

— Сэрклэ тизэдэлэжьэныгъэ лъэбэкъукл. Джьирэ нэс титхыгъэхэмклэ тызэхъожьыштыгъэмэ, джи тызэфэклон, ткъош республикэм ищылэклэ-псэуклэ, щыхуэрэ-щышлэрэр тынитлуклэ тлъэгъуни, тэ тигушылэхэмклэ, тизэхашлэхэмклэ тиеджаклохэм алыдгъэлэсыжъын амал дгъотыгъэ. Етланэ, журналист зэдэлэжьэныгъэм тишьолпырищ нахь зэпблагъэ ышлэу сэлъытэ. Ащ мэхьанэшхо ил, сыда пломэ, мары Къэрэщэ-Черкесым сызэрэщылагъэр, ащ кысхыгъэ къэбархэр кыизхэсэутыжъхэм, тигъэзетеджэхэм лъэшэу агу рихъыгъ, рыразэхэу бэ кысфытеуагъэр ыкйи кысэупчыгъэх «Адыгэмакъэм» шьуклоштыгъ. Цыфхэм ашлогъэшлэгъон къош республикэхэм ащыхуэрэр, зэращыпсэхуэрэр. Арышъ, тиредактор шхьалэхэм тафэраз мыщ фэдэ проектхэр щылэ зэрэхъугъэмклэ.

Аслъаныкыо Мадин — КъЧР-м илпэпкъ гъэзетэу «Черкес Хэкум» ижурналист:

— Лъэужыкыла пэлчэ клэ горэ кыхельхэ. Тигъэзетхэм аныбжъ илпэси 100 зыхъухэрэм тэ тырихылагъ. Ащ тырэгушхо, ау ыкйи пшъэдэкыжъ ин. Илпэсишъэ зыныбжъ гъэзетым имэфэкл хэбгъэунэфыкыныр лъэпкъым ишлэжъ. А шлэжъым тэ тыриухъумаку. Арышъ, мы проектэу тызхэлажъэрэр а тарихъыр лъыклотэнымклэ зы лъэбэкъоу сэлъытэ.

Къош республикэхэм журналистхэм йофшлэгъу мэфэ жьотхэр къапышылых. Зыдэклоштымэрэ, зыдэгущыиштымэрэ, зэрагъэлэгъуштымэрэ бэ. Рахъухъагъэм щыщэу апэрэ мафэм къуаджэу Мэфэхьаблэ Аслъаныкыо Мадинэрэ Нэклэпыджэ Замирэрэ еблэгъагъэх. Адыгеим, КъБР-м, КъЧР-м я и Лъэпкъ тхаклоу, УФ-м йофшлэнымклэ и Лыхъужъэу Мэщбэшлэ Исхъакъ йулагъэх, клэлэцыкылахэм апае

кыдэкырэ журналхэу «Жьогъобын» ыкйи «Родничок» зыфилохэрэм йофшлэн зышагъэгозагъ.

Мэщлэкыо Саид — АР-м илпэпкъ гъэзетэу «Адыгэмакъэм» иредактор шхьал, АР-м изаслуженнэ журналист:

— Адыгеим изэмылэужыгъагъэ кытетхыхъанхэм пае тыхъаклэхэм йофшлэгъу дэкыгъо лъэныкыо зэфэшхъафхэр кыдыхэтлытагъ. Къэзгъэ-зэжыгъэхэр щылакэм зэрэхгъозэжыгъэхэр, Мэфэхьаблэ непэ зыфэдэ хъугъэр зэрагъэшлагъ. Тиреспубликэккэ мэхьанэ ин зилэ хъугъэ зеклоном зызэриушъомбгъурэм, чыплэ дахэу тилэхэм нэлуасэ афэтшыштых. Еж ткъош республикэхэми чылопс хьалэмэтхэр ялэхэми, тэтыер ащ зэратекырэ зэрагъэлэгъуштыгъ. Джащ фэдэу тилпэлэсэхэм нэлуасэ афэтшыштых, Еутых Асе дэжэ еблэгъэщтых.

Мыхэм ащыщыбэхэм ягъэзет нэклубгъохэм бэрэ ягугъу къащытшлэу хъугъэ, ау джи ежэ анэккэ алъэгъурэр къатхыжыштыгъ, язэхашлэхэмклэ кыралотыкыштыгъ. Ар сыдигъуи нахь гъэшлэгъон. Арышъ, мыщ фэдэ шыкылау тетэу тизэдэлэжьэныгъэ дгъэпытэшт, тэ тапэккэ йоф зышлэштыгъэ нахыжъхэм рахъыжъагъэр лъыдгъэклотэшт. Мыгъэ изакъоп, илпэс къэс джащ фэдэу тызэфаклозэ тызэдэлэжьэн тимурэд.

Непи къош республикэхэм яжурналистхэм тишьолпыр мэфэ гъэшлэгъон цагъэклошт. Къушхъэлэ Адыгеим ичылпэ дахэхэу, республикэм инэпэплъ хъугъэхэр зэрагъэлэгъуштых. Мышъэкыо къушхъэ тлауклэр, Рыфабгъо псыкъефэххэр, Лэгъонэкъэ бгытешъор зеклобэ кыуапэ зышлэхэрэр ежэ ашхъэккэ аушэ-тышт. Нэужым, ячылпэхэм загъэзэжъккэ, Адыгеим цаугъоигъэ къэбархэр ягъэзетхэм къащыхаутыштых. Апэрэ тхыгъэхэр Адыгэ Республикэм имэфэкл тефэу, чъэпыогъум и 5-м, къош гъэзетхэм къарыхъащтых.

АНЦОКЪО Ирин.

Сурэтхэр: Анцокъо Ирин.

Физикэм фэгъэхьыгъэхэу

Физикэм и Урысые мафэ фэгъэхьыгъэ Иофтхьабзэхэр мы мафэхэм шьолып зэфэшхьафхэм ащызэхашагъэх. АдыгеимкӀэ АкъУ-р егъэблэгъаплэ хьугъэ.

хъомэ, ишлуагъэ къэкӀонэу сэлъытэ. Инженер сэнэхьатыр ззыгъэгъотыхэрэм япчъагъэ нахьыбэ шлыгъэн фӀае. КӀэлэ-еджакӀохэм физикэр ашлогъэ-шӀэгъоныным, ац епхыгъэ сэнэхьатхэм афеджэнхэу кы-хахыным мэхъаншыхо етэты, — кылуагъ Адыгэ кӀэралыгъо университетым инпректорэу Беданэкъо Мурат.

Иофтхьабзэм къэкӀолӀэгъэ кӀэлэеджакӀохэм физическэ ушэтынхэр арагъэ-

шлыгъэх, астрономием епхыгъэу къэгъэ-лъэгъонхэр афызэхашагъэх. Программэм кыдыхэлъытагъэу кӀэлэеджакӀохэм зэнэкьокъу зэфэшхьафхэр афызэхашагъэх, тестхэр къарагъэшлыгъэх, инженериемкӀэ зэнэкьокъухэр афызэхашагъэх. Джащ фэдэу астрономием епхыгъэу телескопыр зэрэбгъэфедэщтым фагъэ-сагъэх, жьогъо быным икартэ «кы-зэреджэщхэр» арагъэлъэгъугъ. Ац нэмыкӀэу аудиториехэм инженер джэ-гукӀэхэу «Путь физика» ыкӀи «Своя игра» зыфилохэрэр афызэхашагъэх. Шоигъоныгъэ зилӀэхэм Урысые физическэ диктант атыгъ. Иофтхьабзэм нахь чанэу хэлэжъагъэхэм шлухьафтынхэр аратыгъэх.

Федеральнэ проектэу «Физика для всех» зыфилохэрэм кыдыхэлъытагъэу физикэм и Урысые мафэ мыгъэ ятӀонэрэу хагъэунэфыкӀы, Константин Циолковскэр кызыхьыгъэу мафэм ар рап-хыгъ.

Ионыгъом и 16-м кыщегъэжъагъэу и 22-м нэс зэлукӀэгъухэр, лекциехэр Урысыем икӀэлэ 20-мэ адэт апшӀэрэ еджэ-плэ 23-мэ ыкӀи шӀэныгъэ гупчӀэхэм ащыкӀуагъэх. Программэм кыдыхэлъы-тагъэу физическэ диктантхэр, къэгъэ-лъэгъонхэр, джэгуӀэхэр, квестхэр зэ-хашагъэх.

Адыгэ кӀэралыгъо университетыр физикэм и Урысые мафэ хэзыгъэунэ-фыкӀыхэрэм ащыц хьугъэ. Мы мафэхэм республикэм икӀалэхэм ыкӀи ирайонхэм къарыкӀыгъэ кӀэлэеджакӀохэр апшӀэрэ еджакӀэм къарагъэблэгъагъэх. Физикэм-кӀэ ыкӀи астрономиемкӀэ яшӀэныгъэхэм ахагъэхьагъ.

Гуцылэм пае, автомобилир нахь благъэу къэкӀуатэ зыхьукӀэ, сиренэм ымакъэ нахь лъэш зыкӀэхьурэр, зэлъа-

шӀэрэ фильмэу «Интелстеллам» ишӀэф-хэр физикэ шӀэныгъэмкӀэ кызырӀэшӀэ-щхэр ныбжыкӀэхэм къагурылуагъ. Ац нэмыкӀ упчӀэ гъэшӀэгъонхэм яджэупхэ-ри кӀэлэеджакӀохэм агъотынхэ амал ялагъ.

— *Физикэм и Урысые мафэ Урысыем зэрэщыхагъэунэфы-кӀырэм мэхъаншыхо иӀ. Физикэр — шӀэныгъэ шхьаӀэхэм ащыц. Хэгъэгум технологическэ хэхьо-ныгъэхэр ышӀынхэмкӀэ шлогъэ-шыхо мы предметым иӀ. Гурым еджакӀэхэм зэрэщызэрагъа-шӀэрэм, апшӀэрэ еджакӀэм кы-чӀахьэхэрэм яухьазырын ахагъа-*

НыбжыкӀэхэм ашӀогъэшӀэгъон лъэныкъу

Проектэу «Школа новых медиа» зыфилохэрэр мы мафэхэм МыекӀуапэ щыкӀуагъ. АР-м ныбжыкӀэ ИофхэмкӀэ и Комитет, «Движение Первых» зыфилохэрэм ишьолып къутамэ зэгъусэхэу ац кӀэщакӀо фэхьугъэх. Лъэпкъ проектэу «Гъэсэнэгъэм» ишьолып проектэу «Урысыем иныбжыкӀэхэр» зыфилохэрэм ар кыдыхэлъытагъ.

Иофтхьабзэм нэбгырэ 200 фэдиз хэ-лэжъагъ, ахэр республикэм икӀэлэ-еджакӀох, истудентых ыкӀи Иоф зышӀэрэ ныбжыкӀэх. Аныбж ильэс 14-м кы-щегъэжъагъэу 35-м нэс.

Медиа ыльэныкъокӀэ сэнэхьат зэфэ-шхьафэу щыӀэхэр ныбжыкӀэхэм ара-гъэшлагъэх. Проектым кыдыхэлъытагъэу лъэныкъуи 5-кӀэ егъэджэнхэр зэхаша-гъэх: сурэт техынымкӀэ, мобилънэ ви-

деосъемкэмкӀэ, графическэ дизайнымкӀэ, журналистикэмкӀэ.

Иофтхьабзэм хэлэжъагъэхэм спикер зэфэшхьафхэм къагъэхьазырыгъэ егъэ-джэнхэм ямызакъоу, шӀэныгъэу зэрагъэ-гъотыгъэхэр практическэ ИофшӀэнхэмкӀэ аушэтыжыгъэх. НыбжыкӀэхэр медиам ыльэныкъо нахь игъэкӀотыгъэу нэлуасэ фэхьугъэх. Апэрэ мафэм ГТРК-у «Ады-геим» ипашӀэу Ацумыж Адам гуцылэгъу афэхьугъ. «Медиа» ыкӀи «контекст» зы-филохэрэм къарыкӀырэр, джыркӀэ ахэр зэрэбгъэфедэщхэр къафилохатгъ.

Иофтхьабзэм хэлэжъагъэхэм зэкӀэмкӀи видеотехыгъи 8 зэхэгъэуцагъ, лъэтегъэ-уц 18, къэбар жьугъэм иамалхэм агъэфедэн альэкӀыщт къэбар 20 агъэ-хьазырыгъ. Ац нэмыкӀэу щыгъын зэфэ-шхьафхэм ядизайн 25-рэ ыкӀи сурэт-техыгъэ 252-рэ агъэхьазырыгъ.

Спикерэу Анна Веклич кызырӀуа-гъэмкӀэ, непэрэ мафэм зэкӀэми теле-фонхэр алыгъых, видео техыгъэ дахэхэр зэрэпшӀыщтым зыфагъэсэнэу бэ фэя-

гъэр. Лекциеу зехишагъэм кыдыхэлъы-тагъэу нэбгырэ миллион зӀплъыщт ролик зэрэзэхэбгъэуцон плӀэкӀыщтыр ац кы-лотагъ.

ЯтӀонэрэ мафэм къэбархэр зерифэ-шъуашӀэу кызырӀплотыкӀыщтыр, ащкӀэ нахь уналэ зытебгъэтын фӀе лъэныкъо-хэр кылотогъ республикэм изаслужен-нэ журналистэу Валерия Врубелъ. Интервью къазэрӀыпхыщтыр, тэрэзэу узыфаер кызырӀплотыкӀыщтыр ыкӀи нэмыкӀхэр проектым хэлэжъагъэхэм арагъэшлагъэх.

НыбжыкӀэхэм зэрагъэгъотыгъэ шӀэ-ныгъэхэр ыпӀкӀэ агъэфедэжынынхэ, мы лъэныкъом изэгъэшӀэн нахь зырагъэ-ушӀомбгъун альэкӀыщт.

— *ГуцылэнымкӀэ ИофшӀэсэнэгъэ схӀэнынэу сыфай. Ац фэгъэхьы-гъэ егъэджэнхэм сахӀэлэжъагъ. ГъэшӀэгъоныбэ зэхэсхыгъ. Гу-цылэхэр тэрэзэу кызырӀплоты-хэм, умыукӀытэу узыфаер кы-зырӀплотыкӀыщтым тыфагъэ-сагъ, — кылуагъ КӀэлэеджакӀоу Екатерина Ермаковам.*

Нэклубгор зыгъэхьазырыгъэр ДЕЛӀКЪО Анет.

Сурэтыр: «Движение Первых» зыфи-лохэрэм ишьолып къутам.

Бзылффыгъэ лъэшхэм ядунай

Общественнэ организациеу «Адыгэ Республикэм ибзылффыгъэхэм я Союз» зыфилорэм мэхъанэшхо зилэ Иофыгъуабэ зэшлуехы. Ащ итхъаматэу Вэрэкъо Хьалимэтрэ АР-м шлэныгэмрэ гъэсэныгэмрэмклэ и Министерствэ лыплъэн Иофхэмклэ, лицензиехэмклэ ыкйи аккредитациемклэ иотдел ипащэу, къалэу Мыекъуапэ щызэхэщэгъэ Союзым икътумэ ипащэу Марианна Михайловскаямрэ «Адыгэ макъэм» ихъаклэщ къедгъэблэгъагъэх.

Адыгэ лъэпкъыр ибзылффыгъэхэм лъэпкъ напэр зыгъэдахэхэрэр, Иофышхо зыгъэцэклэхэрэр къахэкйы. Адыгэ хабзэмклэ бзылффыгъэр пщэрыхъаныр, унэгъо Иофшлэныр зэшлуихыныр ары анахъэу зыфэгъэзагъэр. Тибзылффыгъэхэм непэ Иэнэтлэшхохэр алыгъ, лъэгеплэ инхэм анэсыгъэх, унагъор зэраыгъри къин къащыхурэп. Бзылффыгъэм ифитыныгъэхэр джы зыпарэкли хульфыгъэм иехэм атеклырэп.

— Хьалимэт, организацием сьд фэдэ къежбанла фэхъугъэр?

— 1991-м Адыгеим ибзылффыгъэхэм я Союз зэхашагъ, илэс 31-м ехъугъэу ар мэлажэ. Ащ клэщакло фэхъугъэх бзылффыгъэ пэрытхэу Тамара Леденевар, Мамый Любэ ыкйи Бжэшлэ Фатим. Ащ хэушъхъафыкыгъэ къутамэу илагъ «Комитет солдатских матерей» зыфилорэр. Я 90-рэ илэсхэм Советскэ Союзыр зыщызэхэтэкъогъэ лъэхъаным унагъохэм гумэклыгъоу къарытэджагъэм къапкъырыклэу бзылффыгъэхэм ыкйи клэлэцлыкхэм якъэхъумэнклэ упчлэхэр къэуцугъэх. Абхъаз, чэчэн заохэм тиньбжыкхлэбэ ащылагъ, а уахътэм ахэм къагъэнэгъэ унагъохэм Иэпылэгъу ящыклэгъагъ. Ар къыдалытэгъэ бзылффыгъэхэм зэрафэлъэклэу яшлуагъэ къагъэ-кыуагъ. Кыулыкшлэхэм шыгъын фабэхэр афадыштыгъэх, афахыштыгъэх, гъомылапхъэхэр, лэзэгъу уцхэр афаугъоихэти, афарагъашэщыгъ. Гуманитар Иэпылэгъу унагъохэм алэклэдгъэхъаным тыпылыгъ. Сэ 2020-рэ илэсхэм гъэтхалэм Союзым лэжэныгъэ дызесхъанэу сагъэнэфагъ. Сипшъэрылхэр непэрэ мафэм нэс

Тибзылффыгъэхэм непэ Иэнэтлэшхохэр алыгъ, лъэгеплэ инхэм анэсыгъэх, унагъор зэраыгъри къин къащыхурэп.

сэгъэцэклэх. 2023-рэ илэсхэм изэфэхъысыжхэмклэ нэбгырэ 1168-рэ тыхъоу тызэдэлажэ.

— Шъуиорганизацие изэхэты-клэ сьд фэдэ?

— Союзым икътумэхэр район пэпчэ ащызэхэтцагъ. Бзылффыгъэ пэрытхэу, щысэтэхыплэу щытхэр ахэм япашэх. Къутамэхэм Иофыгъошхохэр зэшлуахы, шлушлэ Иэпылэгъу къаугъои, бын лужъухэм адэлэпылэх, япшъэрылхэр зэрифэшлуашэу агъэцэклэх. Адыгеим ис бзылффыгъэхэр тыдэкли зэнэсынхэ альэкы, зэлуклэгъухэр, лэнэ хъураехэр зэхашэх.

— Сьд фэдэ пшъэрылхэа жъугъэцэклэхэр?

— Уставым къыдхэлъытагъэу, хабзэм тыготэу, ащ иамалхэр къызфэдгъэфэдзэ бзылффыгъэхэм, унагъохэм тадэлэпылэ, клэлэцлыкхэм яфэлэ-фашлэхэр тэгъэцэклэх, ахэр зыфэныкхохэр ятэгъэгъоты. Цыфыбэмэ ягуклаерэ яшлоигъоныгъэрэ проектыклэхэмклэ гъэцэклагъэ мэхъу. Упчлэу, гумэклыгъоу къэуцухэрэр хабзэм етхыплэныр типшъэрылх. Ащклэ Адыгеим и Лышхъэу Къумпыл Мурат илэпылэгъушхо къытегъэкы. Тиорганизацие зыщылэжъэщт унэ къытитыгъ, ащклэ лъэшэу тыфэраз.

— Сьд фэдэ Иофыгъоха мы

уахътэм жъугъэцэклэхэр?

— Хэушъхъафыкыгъэ дзэ операцием хэлажэхэрэм Иэпылэгъу афэхъугъэным фэшл тибзылффыгъэхэм Иофшлэнышхо агъэцэклэх. Тидзэкклэхэмклэ мэхъанэ зилэр цыфхэр къазэракъотхэр зэхашлэныр ары. Сыда плэмэ ахэм агу къызэрэдэтцаерэм мэхъанэшхо ил, унэм къызэрэщажэхэрэри зэхашлэ. Тучаным къырашыгъэ псым е гъомылапхъэм нахы, унэм кыккылу ахэм афашэрэр бэккэ нахъ ашлэлашлэ, ащ кыуа-члэ къареты.

Шлушлэ Иэпылэгъу зэфэшъхъафхэм яугъоинклэ, «маскировочнэ» хъытыухэм яблэнклэ, Иофхъэбзэ зэфэшъхъафхэм язэхэщэнклэ Иофшлэнышхо зэрэщэхэрэм мэхъанэшхо илэу сэлъытэ. Гуманитар Иэпылэгъум иугъоин къыхэлэжъэрэ пстэу-ми лъэшэу тафэраз.

— Хьалимэт, Союзым хэтхэм гъэхъэгъэшлэхэр шъушлэныхэу сышъуфэлъаго. Бзылффыгъэхэм, унагъом ыкйи сабийхэм яфитыныгъэхэр къэхъумэгъэнхэм фэшл организацием Иофы-

шхо зэришлэрэр, гумэклыгъоу къэуцухэрэр зэхэфыгъэнхэм ыналэ зэрэтетыр илэсыбэм къэшъоушыхъаты. Тигуапэ, уахътэ къыхэбгъэккы укы-зэрытфэккыагъэмклэ.

— Типшъэрылхэр зэрифэшлуашэу дгъэцэклэнхэм тыдэлэжъэщт. АР-м ибзылффыгъэхэм я Союз Иофэу ышлэрэр зэккэ унагъом фэгъэхыгъ. УФ-м и Президентэу Владимир Путиним зэригъэнэфагъэу 2024-р унагъом и Илэс, ащ къыхэккылу нахъ гъэлэшыгъэу Иоф тшлэщт.

— Марианна, джы о зыкып-фэдгъэзэн. Союзым икътумэу Мыекъуапэ щылэр сьд фэдэ лъэныкхэхэмклэ нахъ къах-щыра?

— Бзылффыгъэхэу тикътумэ хэтхэр сэнэхъат зэфэшъхъафхэм арэлажъэх: клэлэегъаджэх, клэлэплух, врачых, сатыушых, цыфхэм социальнэ Иэпылэгъу ягъэгъотыгъэным фэгъэзагъэх, пщэры-хъаглох, нэмыкхэри. Непэрэ мафэм нэбгырэ 500 фэдиз тэхъу. Нахъыбэм унагъохэр, сабийхэр ялэх. Ары паклошъ, сабийбэ зыплухэрэри ахэтых. Ау ащ пае

къэмынэу Иофхъабзэу зэхатщэхэрэм чанэу къахэлажъэх, шлушлэ Иэпылэгъум иугъоин ялахышхо хэлъ. Тибзылффыгъэхэм унагъори, хъызмэт Иофшлэныр зэдэгъэцэккэн альэккы. Ащ уигъэгъушхонэу щыт.

— Чъэпыогъум щылэщт форумыр сыда зыфэгъэхыгъэ-щытыр?

— Союзым икътэлэ къутамэ зэхыщэрэ я IX-рэ форумэу «Расцветай» зыфилорэр чъэпыогъум и 12-м Мыекъуапэ щыклощт. Бзылффыгъэхэр зэкъотмэ, яамал зынэ-сын ылъэккыштыр къэзыгъэлъэгъорэ Иофхъабзэу ар щыт. Бзылффыгъэу дун-наир зэблэзыхъухэрэр, гъэхъэгъэ ин зилэхэр ащ хэлэжъэщтых. Форумым лекциехэм къащаджэщтых, проекты-клэхэм ялэтегъэуцо щыклощт, зэлэ-шлэрэ бзылффыгъэхэр шлэныгъэу алэ-клэлэхэмклэ къеклолагъэхэм адэгъош-щтых, лэнэ хъураехэр, къэгъэлъэгъон зэфэшъхъафхэр зэхэтщэщтых.

— Бзылффыгъэхэм къаф-федэнэу Иофхъабзэр гъэпсы-гъа?

— Шьолыыр зэфэшъхъафхэм яцыф пэрытхэм уалуклэныр сыдыгъоккы гъэшлэ-гъоны ыкйи хэгъэхъоныгъэхэр пшыным-клэ амалышлэ. Ахэм Иоф зэрэшлэрэ шлыккэм уклерэпллы, о зэрэшлэрэми уасэу къыфашлырэр зэогъашлэ. Форумым Иофшлэн гъэшлэгъонэу зэхэщэгъэщт ыкйи, сэ сишлэшлэ, ащ хэлажъэхэрэм шлэны-гъэу зэрагъэгъотыштыр щылэныгъэм къыщашхъэпэжъыщт.

— Программэм нахъ игъэккы-тыгъэу игугъу къытфэшлба.

— «Унагъор: шэн-хабзэхэм якъызэ-тегъэнэн» зыфилорэм фэгъэхыгъэу АР-м и ибзылффыгъэхэм я Союз итхъаматэу Вэрэкъо Хьалимэт къэгъушлэщт. «Бзылф-фыгъэм ипсауныгъэ къытклэхъухъэрэ лэужхэм япсауныгъэ ыкйи къэралыгъо лъэшым альапс» зыцлэ лекцием къе-джэщт АР-м псауныгъэр къэхъумэгъэ-нымклэ иминистрэ игуадзэу Хьагъэудж Марет. «Бзылффыгъэ пэрыт: теориём къыщегъэжъагъэу практикэм ыкйи зэ-фэхъысыжхэм анэс» зыфилорэр АР-м ибзылффыгъэхэм я Союз итхаматэ игуа-дзэу Натхэо Разиет къырилотыкышты. Федеральнэ гъэсэныгъэ проектэу «Бзылффыгъэ пэрыт» зыфилорэм Иоф-хъабзэр къыдхэлъытэгъэщт. «Культур-нэ клэным иухъумэккы бзылффыгъэхэр» зыфилорэм Урысыем ыкйи АР-м язаслу-женнэ артистэу Зыхъэ Мэлайчэт къыт-феджэщт. Къеккыуалэрэ пэпчэ шъхъадж шлогъэшлэгъон лъэныкхэм едэлун ылъэ-кышты.

Адыгеим ис бзылффыгъэ чанхэу, тишъолыыр хэхъоныгъэ егъэшлыгъэным зилахышлэ хэлъхэм афэгъэхыгъэ про-ектыклэм ипхырышын 2024-рэ илэсхэм тигъэзет ригъэжъагъ. Ащ епхыгъэ зээ-гъыныгъэ «Адыгэ макъэмрэ» Адыгеим ибзылффыгъэхэм я Союзрэ зэдашыгъ. Союзым икътумэу муниципальнэ об-разованиехэм ащызэхашагъэхэм зэпхы-ныгъэ адытилэныр, Иофэу ашлэрэр къэ-плотэныр проектым къыдэлъытагъ.

**ЛЪЭПШЫКЪО
Фатим.**

Сурэтыр: Ишъынэ Аслъан.

Индиём клонэу зегъэхъазыры

Тэхутэмыкое районим лэпкэ лэмэ-псымэхэмкэ иансамблэу «Уджым» ильэс 30-м ехъугъэу гъэхъэшлэхэр ешлэх. Адыгеим икомпозитор цлэрылоу Лъэцэрыкыо Кимэ гьогоу фыхихыгъэм тетэу мэлэжэ.

Урысыем, лэкыб къэралыгъом ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм ялофхэмкэ ыкӀ дунэе гуманитар зэдэлэжьэныгъэмкэ Федеральнэ агентствэмрэ, — **кылуагъ Хьатит Нурдин.**

«Уджым» фэгъэхыгъэу

1993-рэ ильэсым ансамблэу «Уджыр» зэхашагъ. Лэпкыбэ зыщыпсэурэ Урысыеми, лэкыб хэгъэгухэми дэгъоу ащы-зэпашлэ. Адыгэ Республикэм культурэмкэ изаслуженнэ лэфышлэу Таймэз Щамсудин ары ащ икӀэщаклор. Апэрэ ильэсэу лэф зишлэрэм ансамблэм «народный» зыфилорэ цлэ лӀаплэр кыфагъэшшоагъ.

2003-рэ ильэсым Урысыем, Адыгеим ыкӀи Пшызэ культурэмкэ изаслуженнэ лэфышлэу КӀыргъ Юрэ пащэ фэхъугъ. 2013-м щегъэжьагъэу купым ипащэр Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артистэу КӀэлэкътэкъо Инвер.

— 2021-рэ ильэсым тикуп лэпкэ проектэу «Культурэм» кыдыхэлъытэгъэ зэнэкъокъум хэлажы, текӀоныгъэр кы-щыдихыгъ, грантэу сомэ миллиони 2

кыфагъэшшоагъ ыкӀи ар дгъэфедагъэ. 2016-м щегъэжьагъэу Урысыем ыкӀи лэкыбим ащызэхашэрэ фестивалхэм, зэнэкъокъухэм чанэу закъыщидгъэлъэгъуагъ. 2022-рэ ильэсым купым «Лэпкэ творчествэмкэ изаслуженнэ коллектив» зыфилорэ щытхъуцлэр кыфагъэшшоагъ. Урысые фестивалэу «Цыф лэпкыбэ зыщыпсэурэ Урысыер» зыфилорэу кӀалэу Грознем шыкӀуагъэм илауреат тыхъугъ. Тыркуем, нэмыкӀ чыплӀабэхэм тащылагъ, гъэхъагъэхэр тшыгъэх. Мыгъэ Ростов-на-Дону тырагъэблагъи, урыс лэпкэ лэмэ-псымэхэмкэ оркестрэу «Дон» иконцерт кӀэгъэлъэгъон тыхэлэжьагъ. Ащ ыуж Тэхутэмыкое районир ильэси 100 зэрэхурэм фэгъэхыгъэу «Мега Адыгеим» шыкӀогъэ адыгэ фестивалым концерт кыщыттыгъ. Ащ нэбгырэ мин 27-рэ елпыгъ. Районим иилъэси 100 фэгъэхыгъэ мы ильэсым зэхэтцэрэ концертхэр. Дунэе кӀэгъэлъэгъон-форумэу «Урысыер» зыфилорэми тыхэлэжьагъ. Лэпкэ культурэм фэгъэхыгъэу Дунэе фестивалэу кӀалэу Красногорскэ шыкӀуагъэм текӀоныгъэу кыщыдэтхыгъ. КыкӀэлъыкӀорэ фестивалэу Индиём щызэхашащытм тыкӀлонэу зытэгъэхъазыры. КӀэгъэлъэгъон гъэшлэгъон тэгъэхъазыры, тилъэпкэ зерифэшъуашэу кӀэдгъэлъэгъошт. Тикуп хэтхэр: КӀыргъ Юр, ШъэуапцӀэкъо Адам, Темрыкыо Адам, Шъхъэклумэдэ ХъаджислӀан, Мышъэ АслӀан, Тыкыо Рустам, звукоорежиссерыр Хъут Заур. Бэмышлэу купым кӀэлэ ныбжьыкӀэу Тэмыкое Рустам кыыхъагъ. Адыгэ философиу, гупшысакӀэу, шэн-хабзэу оредымрэ мэкъамэмрэ апхырыщыгъэр хэдгъэкӀокӀэштӀэп, — **кылотагъ КӀэлэкътэкъо Инвер.**

Купым кыыхихыгъэу гьогум рыкӀоныр, ащ зыригъэушъомбгъуныр япшъэрылӀ шъхъалэу пащэм елпытэ. Лэпкэ зэфэ-шъхъафхэм адыгэ искусствэр нахъышлор ашлэ зэрэхурэм, адыгэхэм язэлпылэсы-кӀэ амалхэр зэрэпытэхэрэм ансамблэм илахъышлэ хэлъ.

ЛЪЭПШЪЫКЪО ФАТИМ.

Сурэтхэр купым ихъарзынэщ.

Лэпкэ культурэм и Дунэе фестивалэу «RUS_CBET» зыфилорэу Красногорскэ гъэмафэм шыкӀуагъэм икӀлэххэм атетэу Урысыем лэпкэ творчествэмкэ изаслуженнэ ансамблэу «Удж» зыфилорэр Индиём клонэу фитыныгъэу кыщыдихыгъ. Ащ фэгъэхыгъэу «Адыгэ макъэм» кыфилотагъ Тэхутэмыкое районим культурэмкэ игъэлорышлӀаплэ ипащэу Хьатит Нурдин.

— Адыгэ Республикэм икультурэ кӀэзыгъэдэхэрэ творческэ купыр зыми фэдэп. Артистхэм ижырэ лэпкэ оредхэр къаухъумэ, шыкӀӀпщынэм, къамылым мэкъамэхэр кырагъаю. Лэпкыбэ зыщыпсэурэ Урысыеми, лэкыб хэгъэгухэми шукӀэ ащызэпашлэ. Адыгеим илӀыкӀо купыр нэмыкӀ шӀолъырхэм ащыкӀорэ лӀфхъабзэхэм бэрэ ахэлажэ. Джащ фэдэу культурнэ-гъэсэнэгъэу проектэу «Слово о русском сердце» зыфилорэу Индиём шыкӀоштым Урысыем ыцӀэкӀэ «Уджыр» хэлэжьэшт. Россотрудничествэм ипрограммэу «Здравый смысл» зыфилорэр гъэцӀкӀэгъэным кыдыхэлъытагъэу чӀэпыогъу мазэм ар щыӀэшт.

Мыр зытегъэпсыхъагъэр лэкыб къэралыгъохэм арысхэм Урысыем фыщы-тыкӀэ дэгъоу къафырялэр нахъ гъэпытэ-гъэныр ары. Гъэсэнэгъэм, шӀэныгъэм, технологиякӀэхэм, экономикэм альэны-кыкӀэ Урысыемрэ Индиёмрэ язӀпхыны-гъэ нахъ зегъэушъомбгъугъэным лӀф-

тхъабзэр фӀелорышлӀэшт. Проектм изэхэ-щакӀохэр АНО-у «Центр креативных индустрий «Новый город» зыфилорэмрэ

Почтэхэм мэфэкӀ мафэхэм лӀф зэрашӀэшт шӀыкӀлэр

Федеральнэ почтэ зӀпхыныгъэм Адыгэ Республикэмкэ и ГъэлорышлӀаплэ макъэ кӀегъэу 2024-рэ ильэсым чӀэпыогъум и 4-м кыщегъэжьагъэу и 7-м нэс Адыгеим ипочтэхэм лӀф зэрашӀэшт шӀыкӀлэмкэ:

- 2024-рэ ильэсым чӀэпыогъум и 4-р почтэхэмкэ лӀфшӀэгъу мэфэшт, лӀф-шӀэныр сыхъаткӀэ нахъыжъэу аухышт;
- 2024-рэ ильэсым чӀэпыогъум и 5-р почтэхэмкэ зыгъэпсэфыгъо мэфэкӀ мэфэшт;
- 2024-рэ ильэсым чӀэпыогъум и 6-м тхъаумафэрэ зэрэлажьэхэрэм тетэу лӀф ашӀэшт;
- 2024-рэ ильэсым чӀэпыогъум и 7-м шэмбэтрэ зэрэлажьэхэрэм тетэу лӀф ашӀэшт.

Аухэсыгъэу графикым диштэу пенсиер къаратышт:

- 2024-рэ ильэсым чӀэпыогъум и 3-м — 2024-рэ ильэсым чӀэпыогъум и 3 — 4-м апае;
- 2024-рэ ильэсым чӀэпыогъум и 4-м — 2024-рэ ильэсым чӀэпыогъум и 5 — 6-м апае;
- 2024-рэ ильэсым чӀэпыогъум и 7-м — 2024-рэ ильэсым чӀэпыогъум и 7-м пае.

МэфэкӀ мафэхэм почтэхэм лӀф зэрашӀэшт шӀыкӀлэр якъэбарлӀыгъэлэс пхъэм-бгъухэм арыжъугъотэшт.

Федеральнэ почтэ зӀпхыныгъэм Адыгэ Республикэмкэ и ГъэлорышлӀаплэ

Тел.: 8(8772)52-57-87

Республикэм ыкIи къалэм ямафэхэр зэдыхагъэунэфыкIыщтых

Мыекъуапэ и Мафэ 2024-рэ илъэсым чэпыогъум и 5-м зэрэхагъэунэфыкIыщтым ехьылIэгъэ унашъор народнэ депутатхэм я Совет изимычэзыу сессие щаштагъ. Мы мафэм Иофтхъэбзэ шхьалэхэр зэхацэщтых. Унэгъо, ныбжьыкIэ, культурэ, спорт Иофтхъэбзэ зэфэшхьафхэр зэрахьанхэу рахъухъэ. Анахъэу анаIэ зытырагъэтыщтыр я Хэгъэгу шIу алъэгъоу ныбжьыкIэхэр иIугъэнхэр, унэгъо хабзэхэм осэ икIу афэшIыгъэныр ары. Къэлэ зэнэкъокъоу «Унэгъо экипаж», сурэтхэмкIэ зэнэкъокъоу «Майкопская семья в объективе» зыфиIохэрэри зэхацэщтых. Юныгъом и 23-м нэс ащкIэ лъэIу тхылъхэр аштагъэх. Мы мафэм творческэ купхэм Мыекъуапэ изыгъэпсэфыпIэ парк,

культурэм и Унэу «Гигантым» дэжъ, В. И. Лениным ипчэгу, ТекIоныгъэм ибульвар закъыщагъэлъэгъошт. Республикэм и Мафэ Адыгеим икIалэхэм ирайонхэм ащыхагъэунэфыкIыщт. Къэгъэлъэгъон, концерт, музыкальнэ экспозицие 200-м ехъу зэхацэщт. Джащ фэдэу Адыгеим итворческэ куп нэрытхэмрэ искусствэхэмкIэ иIэпIасэхэмрэ ягала-концерт чэпыогъум и 5-м пчыхъэм Мыекъуапэ ипчэгу шхьалэ къыщатыщт. Шъугу къэтэгъэкIыжъы мэфэкIыр мыгъэ зыгъэпсэфыгъо мафэм (шэмбэтым) зэрэфэрэр. Ащ епхыгъэу мэфи 3 – чэпыогъум и 5-м щегъэжьагъэу и 7-м нэс зыгъэпсэфыгъо мафэу агъэнэфагъэх.

Адыгэ Республикэр зызэхашагъэр илъэс 33-рэ зэрэхъурэмрэ Мыекъуапэ и Мафэрэ афэгъэ- хьыгъэ мэфэкI Иофтхъабзэу зэрахьаштхэр

Мафэр	Уахътэр	Иофтхъабзэр	Чыплэр
чэпыогъум и 3-м	18:00	Адыгэ Республикэм и Концерт объединение итворческэ купхэм яконцерт	къ. Мыекъуапэ, культурэмкIэ сквер
чэпыогъум и 3-м	18:00	Олимпиадэхэм ахэлэжьэщтхэр зышагъэхъазырырэ спорт еджапIэу N 2-м спортсменхэм зыкагъэлъэгъошт	къ. Мыекъуапэ, къэлэ зыгъэпсэфыпIэ парк, «Ракушка»
чэпыогъум и 4-м	12:00	Адыгэ Республикэр зызэхашагъэр илъэс 33-рэ зэрэхъурэм фэгъэхьыгъэ мэфэкI зэлукIэрэ концертрэ	къ. Мыекъуапэ, Адыгэ Республикэм ифилармоние
чэпыогъум и 4-м	17:00 – 20:00	КъэшъонымкIэ Иофтхъабзэу муниципальнэ духовой оркестрэр зыхэлэжьэщтэу «Этот город самый лучший город на земле!» зыфиIорэр	къ. Мыекъуапэ, къэлэ зыгъэпсэфыпIэ парк, «Ракушка»
чэпыогъум и 4-м	19:00	Документальнэ фильмэу «Майкоп. Хроники уездного города» зыфиIорэр къагъэлъэгъошт	Культурэм и Унэу «Гигантым» дэжъ
чэпыогъум и 5-м	09:00 – 14:00	ТеннисымкIэ зэнэкъокъоу Адыгэ Республикэр зызэхашагъэ Мафэмрэ Мыекъуапэ и Мафэрэ афэгъэхьыгъэр	Республикэ стадион
чэпыогъум и 5-м	10:00 – 12:00	Заводэу «Комплекс – Агро» кыгъэхъазырыгъэ кIэлэцIыкIу мэфэкI	къ. Мыекъуапэ, къэлэ зыгъэпсэфыпIэ парк
чэпыогъум и 5-м	10:00 – 13:00	Экстремальнэ спорт лъапкхэм яфестиваль	Скейтпаркэу мыщ фэдэ чыплэм щылэр: Гагариным иур., 7
чэпыогъум и 5-м	10:00 – 13:00	БаскетболымкIэ зэнэкъокъу	Республикэ стадион
чэпыогъум и 5-м	10:00 – 14:00	Ипэласэхэм ялэшагъэхэр къызышагъэлъэгъошт ыкIи зыщашт Иофтхъабзэу «Город мастеров» зыфиIорэр	къ. Мыекъуапэ, культурэм и Унэу «Гигантым» дэжъ
чэпыогъум и 5-м	10:00 – 15:00	Иофтхъабзэу «Мыекъуапэ – Адыгеим икIэлэ шхьал!» зыфиIорэр: тхылъ къэгъэлъэгъон, краеведческэ викторин, джэгукIэхэр, мастер-классхэр, сурэтхэм якъэгъэлъэгъон	къ. Мыекъуапэ, къэлэ зыгъэпсэфыпIэ парк
чэпыогъум и 5-м	11:00 – 13:00	Творческэ купхэм яконцертэу «Адыгеир, сыгу о уиль!» зыфиIорэр	Микрорайонэу Восходыр, ур. Шоссейнэр (тучанэу «Пятерочка» зыфиIорэм дэжъ)
чэпыогъум и 5-м	11:30	Адыгэ Республикэр зызэхашагъэр илъэс 33-рэ зэрэхъурэм фэгъэхьыгъэ шыгъачь	къ. Мыекъуапэ, республикэ шыкIэгъэчъапI
чэпыогъум и 5-м	12:00 – 14:00	КIэлэцIыкIу курэжъыхэм, самокатхэм, щэрэхъищ зыкIэт кушъхьэфачъэхэм япарадэу унагъом и Илъэс фэгъэхьыгъэр	къ. Мыекъуапэ, къэлэ зыгъэпсэфыпIэ парк
чэпыогъум и 5-м	12:00 – 17:00	Самодетельнэ творческэ купхэм ямэфэкI концертэу «Цвети, республика моя!» зыфиIорэр	ТекIоныгъэм ибульвар
чэпыогъум и 5-м	12:00 – 17:00	Шоурэмэу «Черкесский стиль»: щыгъынхэмрэ лъапкIэ ипэщысэхэмрэ къагъэлъэгъоштых, адыгэ шхынхэр къапагъохыштых	Къэлэ зыгъэпсэфыпIэ парк, арт-псэуальэу «МыIэрысэм» дэжъ
чэпыогъум и 5-м	14:00 – 16:00	Муниципальнэ творческэ купхэм ямэфэкI концертэу «Всем сердцем с тобой, республика родная!» зыфиIорэр	къ. Мыекъуапэ, къэлэ зыгъэпсэфыпIэ парк
чэпыогъум и 5-м	17:00 – 20:00	Къызыщышъоштхэ пчыхъэзэхыхъэу «Мыекъуапэ ивальс» зыфиIорэр	къ. Мыекъуапэ, къэлэ зыгъэпсэфыпIэ парк, «Ракушка»
чэпыогъум и 5-м	19:00	Адыгэ Республикэм искусствэхэмкIэ иIэпэласэхэм ямэфэкI концерт	къ. Мыекъуапэ, В. И. Лениным ипчэгу

Футбол

Ешлэгъур шлуахыгъ

Футболымклэ Урысыем изэнэкьокъу иятлонэрэ лигэ хэт «Зэкьошныгъэм» зичэзыу ешлэгъоу Махачкала цырилагъэр шлуахыгъ.

«Легион» — «Зэкьошныгъ» — 1:0 (1:0).

«Легион» хэтыгъэх: А. Магомедовыр, Ш. Гасановыр, А. Исмаиловыр, Т. Мохбалиевыр, А. Оленевыр (М. Исаевыр), А. Панаевыр, К. Курбановыр, Д. Массуренкэр, Б. Гамзатовыр, А. Токаевыр (Р. Полковниковыр), Л. Алим (А. Курбаналиевыр).

«Зэкьошныгъэм» шешлагъэхэр: Т. Хачировыр, И. Абдуллаевыр, И. Оразаевыр, М. Ягъевыр, К. Юшко, З. Коблыр (М. Къэбжьыр), Ш. Гайдаровыр (А. Зезэрахъэр), Н. Сергеевыр (У. Магомедбековыр), Д. Антоненкэр (М. Коломийцевыр), Г. Абдуллаевыр (А. Малкандуевыр), А. Делэкъор.

Ятлонэрэ лигэм икупэу «Б-м» пэрытныгъэ щызылыгъ командэхэм «Легион» ащыш. Ешлэгъум ипэублэ пчъагъэр кызылуахыным бысымхэр пэблэгъагъэх, ау тикъэлэпчэзлутэу Тамерлан Хачировыр мыщ дэжым цыхъэшлэгъоу ешлагъ. Ау такыкь заулэ тешлагъэу Шамиль Гасановым къэлапчъэм лэгуаор дидзагъ. Я 36-рэ такыкым «Зэкьошныгъэм» пчъагъэр зэфэдиз ышын ылэкыштыгъ, тикомандэ пенальти кыплэжыгъ, ау Магомеднаби Ягъевым къэлапчъэм лэгуар дидзэн ылэкыгъэп. Ятлонэрэ таймым бысымхэр цыхъэшлэгъоу ешлагъэх, пчъагъэр 1:0-у теклоныгъэр кыдаыхыгъ.

Я 26-рэ турым изэфэхысыжхэр:

«Кубань Холдинг» — «Динамо-2» — 1:0, «Астрахань» — «Ростов-2» — 1:3, «Алания-2» — «Биолог-Новокубанск» — 2:1, «Спартак-Налчык» — «Ангушт» — 1:1, «Динамо Ставрополь» — «Форте» — 2:2 «Севастополь» — «Рубин Ялта» — 1:2, «Победа» — «Строитель» — 0:1, «Легион» — «Зэкьошныгъ» — 1:0.

Командэхэр зыдэщыт чыплэхэр ыкй очко пчъагъэу рагъэкьугъэр:

1. «Форте» — 50.
2. «Легион» — 48.
3. «Динамо Ставрополь» — 48.
4. «Рубин Ялта» — 46.
5. «Ростов-2» — 45.
6. «Севастополь» — 42.
7. «Астрахань» — 40.
8. «Строитель» — 34.
9. «Нарт» — 32.
10. «Ангушт» — 31.
11. «Зэкьошныгъ» — 30.
12. «Спартак-Налчык» — 27.
13. «Кубань Холдинг» — 26.
14. «Биолог-Новокубанск» — 23.
15. «Победа» — 22.
16. «Алания-2» — 16.
17. «Динамо-2» — 13.

Кыкылэпкылошт зэлуклэгъур «Зэкьошныгъэм» Мыекъуапэ цырилэшт, Ионыггом и 28-м командэу «Нартым» дешлэшт.

Зэхэзышагъэр ыкй кыдэзыгъэкьырэр:
АР-м лэпкь Иофхэмклэ, лэкыб кьэралхэм ащысэурэ тилэгъэкъэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмклэ ыкй кьэбар жьугъэм намалхэмклэ и Комитет
Адресыр:
385000
кь. Мыекъуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщытэр:
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм кьаихырэр А4-клэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкъэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатыхрэм азыфагу 1,5-рэ дэлгэу, шрифтыр 12-м нахъ цыкълунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэклэгъэкложыхъ.
E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:
УФ-м хэутын Иофхэмклэ, телерадиокъэтынхэмклэ ыкй зэлыгъэкъэ амалхэмклэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэларышлэп, зэраушыхъатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
АО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкълмкй пчъагъэр
4523
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1622

Хэутыным узчыкълэтхэнэу щыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00
Зыщыкълэтхэгъэхэу уахътэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор шъхъалэр
Мэщлэгъо Саид

Редактор шъхъалэм игуадзэр
Тэу З. Дз.

Пшгъэдэкъыжъ зыхъырэ секретарыр
Тхьаркьохъо А. Н.

Атлетикэ псынклэр

Медальхэр кьахыгъэх

Атлетикэ псынклэмклэ Урысыем ичемпионат Адыгеим иллыкълэхэр хэлэжъагъэх ыкй эстафетэ кызэдэчъэнымклэ тыжын медальхэр кьахыгъэх.

Республикэм икомандэ хэтыгъэхэ Владислав Хабибулиным, Александр Федченкэм, Артем Гесс ыкй Владислав Подзвездовым ухъазырыныгъэ дэгъу кьагъэлэгъуагъ, ятлонэрэ чыплэр кыдаыхыгъ.

Хагъэунэфыкырэ чыплэхэм команди 5 афэбэнагъ. Теклоныгъэр Санкт-Петербург иллыкълэхэм кыдаыхыгъ, Воронежскэ хэкум икомандэ яцэнэрэ хъугъэ.

Къатхэхэрэм яшлшрэ редакцием иеплыкълэхэмрэ зэтемыфэнхэ альэкышт.

Накълубгъор зыгъэхъазырыгъэр БЗЭШУ Асхъад.